

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו דאש

הישיבה שליט"א

ק"ח
שנה ג'

פרשת ראה
תשפ"ה

ליל שישי פרשת
ראה תשפ"ב

דברים שנאמרו אחרי
לימוד הדף גמרא

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

אנחנו יודעים את הזמן המיוחד שיש
בעת פתיחת הארון, שיהודי יכול באותם
רגעים להתעטף בתוך הטלית שלו, ולהוציא
כמה מילים אל הקב"ה, רבש"ע תרחם עלי,
רבש"ע כל כך צר לי, אין לי למי לפנות,
אין לי למי לדבר, יש לי דברים פרטיים
שאני לא יכול לספר לאף אחד, רבש"ע רק
אתה יכול לעזור לי, וכך מדברים אל ד',
וזה עת רצון מאוד גדול, והגיע הארז"ל
וגילה לנו מה קורה בשמים, ואחד הדברים
שגילה לנו זה שבכל חודש אלול זה זמן
של פתיחת הארון, בחודש אלול ובחודש
תשרי זה זמן של 'תרעין פתיחין', שערי

האותיות של הגמרא, רבינו אומר בפירוש בשיחות הר"ן סימן ע"ו אין צריכים בלימוד רק האמירה. אי אפשר לפרש את דברי רבינו בשני אופנים, רבינו אומר שהעיקר זה האמירה, מותר להבין, אבל צריך רק את האמירה, זה מה שצריך, הוציאו עכשיו ספר שלם להוכיח שלא לזה רבינו התכוון, אפשר לנסות לכופף לכאן ולכאן, אבל זה מה שרבינו אומר, 'אין צריכים בלימוד רק האמירה לומר הדברים כסדר ובמילא יבין ואם לא יבין תיכף יבין אחר כך, ואם לא יבין אחר כך מה בכך'.

שמירת שבת – ולא להיות כפוי טובה

רבותי להתעורר, הגיע אלול, בחודש אלול אלך כל יום לבית כנסת לשחרית מנחה וערבית, ואשמח בכל יום עם הקב"ה, אשמח עם התפילין, ואשמח עם הציצית, ואשמח עם הכיפה, ואשמח עם השבת קודש, איך יהודי יכול להעזי לגעת בטלפון בשבת, הקב"ה נותן לך חיים, הוא נותן לך הכל, והוא אומר לך בשבת אל תגע בטלפון, בשבת אל תעשן, בשבת אין חדשות, איך אפשר להיות כפוי טובה להקב"ה, הוא נותן לך הכל והוא מבקש ממך תשמור שבת, אתה יכול לעשות הכל, לאכול ולישון ולבלות ולהתפלל וללמוד ולשיר, אבל רק תשמור שבת, איך אפשר לבגוד בהקב"ה ולא לשמור שבת, הרי הקב"ה נותן לך נשימות לנשום, הוא נותן לך בריאות והוא אומר לך שלא תעשן בשבת, אל תגיד שאתה כועס על הקב"ה בגלל שהוא לא נתן לך דבר פלוני, אין לך מושג בכלל איזה צרות יש בעולם, תגיד תודה להקב"ה שהוא שומר עליך מכל משמר, לא חלמתי שאני יצטרך לשבת כאן יום אחד ולהקשיב לצרות של אנשים, מוהרא"ש אמר לי לדבר עם האברכים, אז אני מדבר ומקשיב, ורק מלשמוע את הצרות של האנשים אני מרגיש שמהו קורה לי, לפעמים זה משהו קטן, רק איזה בדיקה קטנה בבית חולים וכו'.

אני כל כך רציתי להיות טוב לפני כן, יש לי כאן חבר מהישיבה, ישבתי איתו יחד בחודש אלול ולקחנו את הספר 'יסוד ושרוש העבודה', ולמדנו שם מה שאנשי מעשה היו עושים בחודש אלול, רבינו מאוד הפליא את הצדיק הזה [היסוד ושרוש העבודה], ושם בספר הוא כתב את כל הסיגופים שיראי השם היו עושים, ואנחנו ניסינו לעשות את הכל, הוא מביא שם סיגוף של 'תענית דיבור' בחודש אלול, סיגוף של אכילה רק מה שצריך, סיגוף של לא לגרד כשמגרד, יודע שגם רבינו עשה את הסיגוף הזה בילדותו, זה סיגוף נורא כי כשרק מדברים מזה מתחיל לגרד, ואנחנו היינו חבורה בישיבה שרק רצינו להיות בחורים טובים, וניסינו את כל הסיגופים באלול, ולא רק באלול, בערנו כל השנה ולא עשינו כלום, היינו כל כך צמאים ולא הגענו לכלום, ניסינו את כל העבודות, ולא נשאר לנו כלום ביד, אלו יסורים גדולים מאוד, שרואים יראי השם ורוצים להיות כמותם ולא מצליחים, ככה זה כשאין לך צדיק ואין לך את רבינו אתה לא יודע מה לעשות.

בחודש אלול נחזור לגרוס תורה

כשמתקרבים לרבינו יש חודש אלול אחר לגמרי, בכל יום אתחיל להגיד מזמור אחד, ואם אני מרגיש שאני יכול להגיד שני מזמורים ביום, אגיד שני מזמורים, בחודש אלול אני אפתח כל יום את המשניות ואגרוס לכל הפחות פרק אחד של משניות, מגיע ראש השנה ואני מאוד מפחד מה יקרה, אני אולי שכחתי מה עשיתי משך השנה, אבל למעלה לא שוכחים, מביאים את הספרים ומקריאים כל מה שהאדם עשה מתחילת השנה עד סופה, וצריך לעשות תשובה, זה מאוד מפחיד, איך עושים תשובה? אני אקח משניות ואגרוס משניות, אקח גמרא ואלמד גמרא, אקח חברותא ואלמד איתו, אלך לשיעור ואלמד שם גמרא, ואלמד גם גמרא לעצמי, ואם אני לא מבין, אגיד את

כשהשבת יוצאת, כמו שנהוג שיהיה מניין ביציאת נשמה, וכעת כשיוצאת הנשמה יתירה הוא מקפיד על מנין, הבעל שם הק' נהנה מזה, ואימץ את זה, ואז הוא תיקן שחסידים ישבו יחד בסעודה שלישית, אני לא יודע מה יש לאלו שרוצים לאכול דווקא בבית, מה יש לו כבר בבית, קצת גבינה, זה מגיע מהקליפות שלא רוצים שהוא ישב יחד עם יהודים בזמן קדוש זה, שלא ישמע שוב שמדברים מהקב"ה, שלא יחליט שוב שלקראת השבוע החדש הוא יבוא בכל יום לשחרית מנחה וערבית, ויש כאלו שנשארים בבית מדרש אבל לא נוטלים ידיים, רק טועמים מזה ורק טועמים מזה, חבל שלא אוכלים כזית של חלה, אחרי שאוכלים כזית פתאום הם רואים שכבר רוצים לאכול עוד ועוד, זה רק נסיון לכזית הראשון, אותו דבר זה שבת בבוקר, אנשים אוכלים בקידוש פלוני ובקידוש פלוני ולא רוצים ליטול ידיים, זה הכל עצת היצר, כי יש קדושה יתירה בג' הסעודות.

סעודות שבת – נגד כל הפחדים

וכתוב בזהר הקדוש שמי שגורע סעודה אחת בשבת, הוא מראה בזה שיש לו פגם, אני לא רוצה לשבור אנשים, אני רוצה שנקבל על עצמינו שמעכשיו מתחילים לאכול שלש סעודות בשבת, אנחנו הולכים להינצל מהגהינום וממלחמת גוג ומגוג, אנשים לחוצים מהחדשות, שעוד מעט העולם קורס, אני מאוד מקווה שאתם לא שומעים חדשות, ב"ה שיש לנו את 'קול ברסלב' ושם אפשר לשמוע נייעס שלא מפחידים אף אחד, ויש לנו מגזינים נקיים שרק מביאים בשורות משמחות, אבל מי שלחוץ מכל מה שהולך להיות, כי בכל המגזינים מספרים שהולך להיות נורא ונכנסים לפאניקה, יש לו עצה לזה, תאכל שלש סעודות בשבת, ואז אתה ניצול מגוג ומגוג, על ידי סעודות שבת ניצולים מחיבוט הקבר.

וכבר מאושפזים כמה ימים והכל נעצר, תגיד תודה להקב"ה שהוא שומר עליך, אל תהיה כפוי טובה, אתה לא משלם על הנשימות שהוא נותן לך, בני היקר, אני מבקש ממך: תשמור שבת.

השכר הגדול של סעודות שבת ושמירת שבת

חז"ל אומרים כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש הקב"ה מוחל לו על כל העונות, כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים, כדאי מאוד ללמוד את הדף גמרא בשבת קיח. זה יכול לתת חיות לשבת קודש, הקב"ה נותן לך נחלה בלי מצרים, בלי שום גבול, לך ולבניך עד עולם, האוכל ג' סעודות בשבת ניצול מחיבוט הקבר ומהגהינום וממלחמת גוג ומגוג. בחר אחד שאל אותי שלפי זה אף אחד לא ילך לגיהנום, אמרתי לו שהקב"ה ברא את הגיהנום ואין שום הלכה שמישהו חייב להיכנס שם, מותר לגיהנום להיות ריק, אבל בינתיים אני לא רואה שכולם נוטלים ידיים לסעודה שלישית... אי אפשר להבין למה אנשים לא נוטלים ידיים, רואים שמונחת כאן קדושה גדולה ולכן היצר משקיע על זה הרבה כוחות.

חשיבות סעודה שלישית

כתוב בזהר הקדוש שכשיהודי מסיים לאכול את ג' הסעודות נעשה עת רצון מאוד גדול בשמים, ויוצאת בת קול שאומרת שלפלוני יש אמונה, ולכן תיקן הבעל שם טוב הק' זי"ע שחסידים ישבו יחד בסעודה שלישית, לא היה דבר כזה קודם לכן, אלפי שנים לא התאספו בזמן זה, ופעם אחת הבעל שם טוב הק' הלך לביתו מתפילת מנחה בשבת אחה"צ, ויהודי קרא לו אם הוא יכול להשלים מנין, ושאל אותו למה צריך מנין, הוא אמר לו שיש לו מנהג בכל שבוע להיות במנין

פתאום רואים שזה כבר ערב סוכות, צריך להכין את הכל קודם הנסיעה, ואם רוצים את הכסף לזה, תדעו שאפשר לסדר הכל בתפילה, תבואו לבית כנסת ותדברו עם הקב"ה על כך.

לספר מעשיות של תפילה

צריך להיזהר לא להתפלל עם חוצפה, ולא לדרוש כלום, כי שום דבר לא מגיע לנו, תבקשו יפה, רבש"ע אני צריך נס, רבש"ע תעזור לי, רבש"ע אני יספר לכולם שהייתי צריך ישועה ופניתי אליך, ואתה עזרת לי, ואנחנו באמת צריכים לספר לאחרים, שילמדו מה לעשות בעת צרה, מספרים לחבר: אשתי ביקשה ממני כסף לשלם למנקה, ואני אמרתי לה שאני כבר מביא לה, ולא היה לי מאיפה, הלכתי לפינה ובכיתי להקב"ה שלא יהיו לי בזיונות, היא כבר מסיימת לנקות ואני צריך לשלם, מה יהיה כאן, הכיסים ריקים, קופות הצדקה התרוקנו, כבר השתמשתי בדמי החנוכה ודמי הפורים של הילדים, והקב"ה עשה לי נס בדרך לא דרך והשגתי כסף, רבינו נתן לנו דרך להשיג כסף, וזה לא רק כסף, זה בכל תחום, לפעמים רואים שיש ילד ולא מסתדרים איתו, כועסים עליו ואחרי זה צריך לפצות אותו וכו', ועוד מעט מגיע שבת, מה עושים כאן, פונים להקב"ה, רבש"ע תעזור לי עם הילדים, שיהיו סעודות שבת יפות.

להתפלל על שלום בית

אותו דבר זה עם האשה, רבש"ע אני לא מסתדר עם אשתי, נעלם החן בינינו, ואני לא יודע למה התחנתני בכלל, האברך לא זוכר שהיתה פעם תקופה טובה, הס"מ עושה הכל להפריע לשלום בית, והוא מנסה להכניס משהו שקשור לרוחניות, שהיא לא בסדר כי אסור ככה וככה, ואפילו מוהר"ש אמר שעל זה צריך לכוּס וכו', והנה מגיע שבת קודש, שאמור להיות

לא להיות חכמים יותר מהצדיקים

כשנכנסים לחודש אלול מתקרבים בחזרה להקב"ה, במקום 'הטלפון' נמצא חבר חדש, נמצא את הקב"ה, נדבר איתו כדבר איש אל רעהו, במקום לראות עוד ליצנות ועוד שטויות בטלפון, ולסכן את הדורות הבאים, נתחבר אל הקב"ה, לפני שישים שנה גם היו חכמים גדולים, הצדיקים אמרו שאסור להכניס טלויזיה בבית, והיו אנשים חכמים שחשבו שאפשר להכניס את זה הבית ועדיין להמשיך לאכול געפילטע פיש וקרעפלעך, והבטלנים שצייתו לצדיקים, המסכנים שהקשיבו ולא הכניסו הביתה את הכלים המסוכנים, זכו להקים דורות, אנחנו הנכדים מהיהודים האלו, ואילו הנכדים של החכמים הולכים בכל יום ראשון לבית ספר שמלמד אותם שעה על יהדות, ועל עוד דתות ירחם השם, כעת בחודש אלול ננקה את הבית שלנו מהכלים האלו.

בשעת התפילה – רק להתפלל

תבואו בחזרה לבית הכנסת להתפלל, אתה קם בבוקר אל תרוץ לאף מקום, תבוא לבית מדרש להתפלל, ואל תביא איתך את הטלפון, וזה לא משנה איזה טלפון, לי יש טלפון כשר, וחשבתי שזה יכול להיות ליד הטלית שלי, עד שהבנתי שכשנכנסים להתפלל משאירים את הטלפון ברכב או במשרד, כי כעת זה זמן שאני הולך לדבר עם השי"ת, שאני הולך לפייס עם השי"ת, ואם מתפללים לאט וזה מעצבן, אל תלך לדבר עם חבר, יש לך עצה מרינו, תדבר עם הקב"ה, מותר לדבר עם הקב"ה באמצע התפילה, זה לא הפסק, תגיד לו, רבש"ע מה אני יכול לעשות עם הפרנסה, רבש"ע איך אצליח לכסות את הימים טובים, בקושי אני מצליח לדחוף את החדשים הרגילים, אנחנו חסידי ברסלב צריכים כבר כעת להכין את הכל, כי אנחנו נוסעים לראש השנה ועד שחוזרים מותשים,

שלך, והלכת ממקום למקום וביקשת מכל אחד שיעזור לך כי אתה רוצה להתחתן, מי יסתכל עליך עכשיו כשתהיה גרוש כשכבר יודעים שפגעת באשתך, עכשיו היצר הרע משגע לך את המוח כאילו שאתה יכול להתחתן עם מישהו, זה דמיון ושגעון, תדבר יפה בבית ותציל את הבית שלך, ואם אתה אדם כעסן ואם אתה מרגיש שאתה אדם רע, תיקח את המשניות ותגרוס ותעזן את המידות שלך, קח גמרא ותגרוס דפי גמרא, אתה לא יכול לשבת בהיכל הקודש ולא לפתוח ספר משנה לשנה, אם היית גורס משניות וגמרא לא היית מדבר ככה בבית, תצא לטייל ביער ליד הבית שלך, ותצעק על עצמך, רבונו של עולם איך אני מסוגל ככה לדבר לאשתי, מה היא עשתה לי שאני כל כך פוגע בה, מה יהיה איתי.

להודות על הנישואין

אני רוצה לחזור מה שכבר אמרתי כמה פעמים שמוהרא"ש אמר, שאנחנו נוסעים לאומאן לקבל תיקון מרבינו, ועל כל דבר אפשר לקבל תיקון, אבל מי שפגע באשתו, לא יכול לקבל על כך תיקון באומאן, כל הנסיעה שלו לא תכפר לו על זה, מוהרא"ש צעק עלינו והוכיח אותנו, וכל כך אהבתי את המוסר כשמוהרא"ש צעק עלי לדבר יפה בבית, אני לא אמרתי לו ששומעים... אני שמחתי ששומעים, אני לא ביקשתי ממנו שלא יעשה מזה מכתב... יש אברכים שאומרים שלא רוצים לתרום לשכירות הבית מדרש, כי מי שתורם מקבל בחזרה קבלה עם מכתב מראש הישיבה, תדעו לכם שיש לי מספיק דפים בבית, ואני יכול לשלוח מכתב גם למי שלא תרם... ואני אומר לכם וכותב לכם רק כי אני רוצה לעזור לכם, אל תפחדו שאנשים אחרים יבינו מהמכתבים שאמרתי לכם לדבר יפה בבית, הרי עוד מעט כל העיר תדע ותשמע שהבית התפרק, ממה בית מתפרק, לפעמים שומעים שאחד הצדדים עזב את היהדות, אבל בדרך כלל לא זה הסיבה, זה

היום הכי יפה, וכל השבוע מחכים לזה, אבל הוא לא התאפק וצעק עליה, העצה לזה היא ללכת לפינה ולצעוק, רבש"ע מה אני יכול לעשות כאן, מתי כבר אצליח לעדן את המידות שלי.

מאוד מסוכן לדבר לא יפה בבית

תדעו שאם לא מדברים יפה בבית בסוף זה מתפוצץ, אולי כעת היא צעירה והיא יכולה לסבול את זה, אבל אם תמשיך לפגוע בה ולהשתלט עליה, בסוף תשאר בודד וגלמוד, בלי כלום, אני מדבר כל יום עם אנשים, אנשים מתקשרים אלי ששמעו שבהיכל הקודש מדברים על שלום בית, אז הם מגיעים ומספרים לי מה שקרה להם אחרי שנים, שהאשה ברחה, אין לי איך לעזור להם אחרי שנים שרק פגעו בה, לפני כמה ימים ניגשתי לאברך ואמרתי לו, אם אתה תמשיך לא לדבר יפה לאשתך היא תעזוב אותך, וכשאמרתי לו את זה עמדו שם 2 אנשים ששמעו את זה, אין מה לעשות, ראש הישיבה שלכם אומר את מה שצריך להגיד... והאברך עונה לי, ראש ישיבה אנשים שומעים כאן, אמרתי לו עכשיו רק שומעים, ועוד מעט גם רואים את זה, מה איכפת לך שמישהו שמע שאמרתי לך לדבר יפה לאשתך, עוד מעט כל העיר תדבר על כך שהיא השאירה אותך לבד, שלמה המלך אומר 'טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת', אני אומר לך תוכחת מגולה, כי זה מגיע מאהבה מוסותרת, זה נובע מאהבה, מה איכפת לי מה שאתה עושה בבית ואיך אתה מדבר, איכפת לי ממך, כי אני מפחד שתישאר לבד, ואני אוהב אותך, ואני רוצה שישאר לך בית בשלימות.

לא לדמיון שאחרי זה יהיה יותר טוב

אל תחשוב שאחרי שהיא תברח, תצליח להתחתן כל כך מהר, כי כשהיית בחור אף אחד לא רצה להסתכל על הכיוון

אני כועס כשמישהו נוגע בכבוד שלי, למה אם אשתי אומרת לי מילה אני מיד מאבד עשתונות, תעזור לי להיות שפל בבית, להיות וותרן בבית.

צדיקים מעוררים לתשובה

בכל שבוע בליל שישי שמענו את הדיבורים האלו ממוהרא"ש, מספרים על הדורות הקודמים שהיו הולכים לצדיקים, והצדיק כיבס את הנשמות, ממש ככה הרגשנו אצל מוהרא"ש בכל שבוע, היה לנו הרהור תשובה, הוא כיבס לנו את הנשמה, והחלטנו ללכת הבית ולדבר יפה בבית, ולהתחיל ללמוד ולהתפלל, ולהתחיל לדבר עם ד', והחלטנו להתחיל לשמור על העיניים ועל המוח, ולהתחיל להיות בשמחה גדולה, ולבקש על כך לזכות להיות בשמחה.

חשיבות הנסיעה לאומאן

מהיום חייבים לבקש כל יום, 'רבש"ע תעזור לנו להגיע לרבינו בשלום, ולחזור הביתה בשלום', ולבקש שגם הילדים יבואו לרבינו, לבקש על כך שהילדים שלנו יחיו עם צדיק בכל ימיהם, שיהיו דבוקים עם צדיקי אמת, ואפשר לזכות לזה רק על ידי תפילה, בחדשות שומעים כל רגע משהו אחר, אחד אומר שאפשר לטוס רגיל ואחד אומר שאי אפשר, רק תפילות יכולות לעזור לנסיעה לרבינו, ר' נתן היה אומר שהוא היה מסכים לבוא שוב בעולם הזה לגלגול נוסף, בתנאי שיתנו לו אפשרות ללכת עוד פעם אחת לציון רבינו באומאן, צריך לדעת שעונש הגלגול הוא העונש הכי גדול, רבינו אמר לר' נתן שעדיף לקבל כל עונש בשמים רק לא להסכים לעונש הגלגול, ואעפ"כ אמר ר' נתן שאם יש לו אפשרות להגיע שוב לציון של רבינו, הוא מסכים לרדת שוב לגלגול, וכשאנחנו מתכוונים לנסיעה צריכים להעריך את זה.

רק בגלל שהוא פגע בה, צחק על הוריה, צחק עליה, אמר לה שהיא לא מוצלחת שיש לה שתי ידיים שמאלניות, מוהרא"ש היה אומר שתלמידי היכל הקודש קמים כל בוקר ואומרים רבש"ע תודה שאני נשוי, לא מגיע לי, ואתה הבאת לי מתנה אשה, וכשאומרים כך, הכל קל יותר, אם היא מבקשת אחרי זה שתסיע אותה, אתה תיקח אותה בשמחה, כי אמרת תודה להקב"ה על זה שאתה נשוי.

לפייס ולבקש על מידות טובות

מגיע עכשיו חודש אלול, הולכים לעשות תשובה, הולכים לתקן את כל מה שעשינו, נתנהג כמו יראי השם, ואל תגיד שאתה לא מכבד אותה כי גם היא היא צריכה לכבד אותך, זה לא העסק שלך, ואם אתה מתלונן שהיא לא משמחת אותך, תגיד 'ברוך שלא עשני אשה', אני הבעל ואני צריך לשמח אותה ולכבד אותה, ואם היא גם תשמח אותי, אגיד ברוך השם, ואם לא, גם טוב, ואמשיך לעשות את רצון השם, במקרה חירום טוב לי גם כשאני נותן מילים טובות לעצמי, אנחנו נוסעים עכשיו לרבינו ואפשר הכל לתקן, אבל את האשה צריך לפייס, אותו דבר זה עם ההורים שלך ועם הוריה, ועם אנשים אחרים, צריך לפייס את כל מי שפגעו, ואם אתה רואה שכל כך הרבה אנשים רבים איתך, תתחיל לחשוב אצל מי הבעיה, איך זה יכול להיות שיש לך עסק עם כל כך הרבה אנשים, מוהרא"ש היה אומר, שיום אחד החליט הצבי שהוא הולך להוריד את כל העצים ביער, כי הקרניים שלו נתקעים בעצים, הרי במקום זה היה עדיף שיוריד את הקרניים שלו, אותו דבר זה איתך, אם אתה רואה שאף אחד לא מסתדר איתך, תבין שהבעיה אצלך, ורוץ לבקש על כך מהקב"ה: 'רבש"ע תעזור לי לזכור שרק אתה עושה את הכל, רבש"ע תעזור לי שלא יהיה לי עסק עם אף אחד, תעזור לי עם הגאווה שלי, מה אני עושה כאן, למה

העבודה שלך, לא יקרה כלום אם תנקה את הכלים, כי זה עבודת השם, כך אני קיבלתי ממוהר"א ש.

מהרה"צ ר' יצחק שליט"א זכיתי לשמוע המון המון שיחות ממוהר"א ש משנים קדמוניות, הוא זכה להתאכסן אצלו הרבה, מוהר"א ש לא נהיה צדיק בגיל שבעים, הוא כבר בתור אברך היה בדרגות הגבוהות ביותר, ואעפ"כ היה בייבי סיטר ועזר לנקות את הכלים בבית, כי זה עבודת השם, לשבת ולדבר עם האשה זה עבודת השם, להקשיב לה זה עבודת השם, ואל תגיד שעכשיו אלול ואין לך זמן לזה, אדרבה באלול צריך לעסוק בעבודת השם, ומי זה ששכנע אותך שפרישות זה עבודת השם, אפשר להיות פרוש ולהיות מאוד רחוק מהשי"ת, ואפשר להיות כאן על הקרקע ולהכניס את הקב"ה בחיינו.

התעוררות מקול שופר לנו ולבנינו

ד' יעזור לנו להתעורר בקול שופר, ר' נתן מביא בחיי מוהר"ן [סי' ל"ט] שרבינו סיפר לו שבראש חודש אלול בעת שתקעו בשופר היתה לו התעוררות גדולה, ואח"כ הגיעה בתו אדל ואמרה לו שהיא הרגישה התעוררות גדולה בשמיעת קול שופר, ואמר רבינו שזה הולך ביחד, כי אלול ראשי תיבות את לבבך ואת לבב זרעך [כפי שרבינו מביא בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קמ"א], שהילדים מתעוררים לתשובה על ידי האב, וגם הלבבות של כל הטיפות מתעוררים לתשובה על ידי זה, והכל מתתקן, ד' יעזור לנו לתקן את הכל, ויזכה אותנו להגיע לרבינו, אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו להתקרב לרבינו.

מה יש לעשות עם כסף

זה נכון שהנסיעה לרבינו עולה הרבה כסף, אבל מה יש לעשות עם כסף, אפשר להניח את זה בצד, ואחרי זה להלוות את זה למישהו, ואז הוא לא מחזיר את זה... אחרי חצי שנה תקלוט שההוא היה גנב, מה יש לך מהחבילות של כסף, גם לי יש חבילה של כסף שקיבלתי מהקורונה מהממשלה, אני למדתי כבר איך מסדרים את השטרות של מאה דולר אחד על השני, ואחרי זה כל עשר אלף דולר שמים במעטפה נפרדת, ואחרי זה לקחתי את הכל והבאתי את זה להוצאות של אומאן והשאר לכפרות ולאתרוג ולולב, מגיעים ימים טובים, ימים של שמחה.

לעזור בבית

ד' יעזור לנו שנוכל לתפוס כמה דברים טובים בכל יום בימי אלול, ונזכור לדבר יפה בבית, ולעזור קצת בבית, להחליף טיטול לילד זה לא פגם בכבוד התורה, כשאני באמצע לכתוב מכתב בעצתו אמונה מגיע הילד ואומר שצריך להחליף לו, עוצרים ומחליפים, ולא קרה כלום, אני ראיתי את אבא שלי שהיה עושה כך, אבא שלי יושב ולומד בכל ימיו והוא תמיד גם עזר בבית, מישהו סיפר לי שאשתו לא היתה בבית והוא לקח כפפות ואבקה וכו' כדי להחליף, ממה אתה מפחד, תעשה מה שצריך, ואם אתה מתלונן שהסירים שלך עדיין מונחים משבת בכיור עד יום רביעי, מה אתה רוצה ממני, שאני יבוא לנקות את זה, זה נכון שאשתך צריכה לנקות את זה, אבל היא חושבת שאתה צריך לנקות את זה, תרים את השרוולים ותנקה, ואל תחשוב שזה העבודה שלה, תחשוב שזה

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

בענין רגיש והיו אנשים שיצאו נגדו.

ומה אנחנו לומדים מהסיפור הזה של הרבי ר' מנדל מרימנוב, שהדף גמרא זה ההכנה הכי טובה לראש השנה, והרי אנחנו כל כך רוצים להתכונן לראש השנה של רבינו, לנסיעה לאומאן, ההכנה הכי טובה זה לימוד גמרא, חוץ מהדף גמרא בכל יום, כדאי לקחת עוד סדר בש"ס, אם זה על הסדר מההתחלה, או לקחת מסכת אחת ולחזור עליה שוב ושוב, כל אחד כפי מה שהוא מרגיש הכי נח, מי שרוצה לשאול משהו יכול לשאול.

ש. כתוב בעצתו אמונה בשבוע שעבר, שמי שלא מדבר כל התפילה מהתחלה עד הסוף ירגיש טעם אחר בתפילה, מה עושים עם הילדים, לפעמים במקום להגיד להם שבע פעמים 'נו', אפשר להגיד מילה אחת ולסדר את הכל?

ת. אסור לדבר בתפילה, וכשאומרים לילד 'נו' זה החינוך לילד, הוא רואה שאבא שלו לא מדבר והוא מתחנך שאסור לדבר, ילדים שאבא שלהם לא מדבר בתפילה, גם הם לא ידברו בתפילה, תעשה להם נו נו או או ני ני, שני יהודים יכולים למכור אחד לשני שטח במאות דונמים של מיליוני דולרים, מבלי לדבר מילה אחת, רק לעשות עם היד וכמה הגיות עם הפה של נו אה אהה, אצל הגוי אין דבר כזה, כי אין אצלו מושג

עבודה זרה דף מז.

יצאנו משלושת השבועות, ונכנסנו לאוירה של הימים הנוראים, צריך להתחיל להכין את עצמינו לימים הקדושים שבאים עלינו לשלום, איך מכינים את עצמינו? על ידי דף גמרא, יש כאן בעלי תפילות בימים הנוראים, ואתם צריכים לדעת את הסיפור שהיה אצל הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע, אצלו היה בעל תפילה הרה"ק ר' מנדל מרימנוב, ופעם אחד בראש השנה קודם תפילת מוסף מחכים לבעל תפילה שיגיע, והוא נעלם, לא מוצאים את הרה"ק ר' מענדלע מרימנוב, חיפשו אותו וחיפשו אותו, הרבי ר' אלימלך לא הסכים להתפלל עד שמצאו אותו, וכשמצאו אותו שאלו אותו למה התחבא, ואמר שיש לו בקבלה מרבו הרה"ק הרבי אלימלך שמי שבעל תפילה בימים הנוראים, אסור לו לפספס לימוד גמרא בכל יום מחמשה עשר באב, והוא היה בדרכים ולא היה יכול יום אחד לפתוח גמרא, ולכן חשב שהוא לא ראוי לגשת לעמוד.

אני לא יודע אם היו אלפי איש בבית כנסת של הרה"ק הרבי ר' אלימלך, כנראה שהיו שם חמש עשרה אנשים, כפי שהרה"ק הרבי ר' אלימלך כותב במכתבו בסוף ימיו שלא היה לו מנין בסעודה שלישית, אני זוכר שסבא שלי הרה"ק מקארלסבורג היה מתחזק במכתב זה, כשלא היה לו מנין אחרי שכתב תשובה הלכתית

הילדים תפילת ערבית, מיד אחרי עלינו קראנו קריאת שמע שעל המיטה, לימדתי אותם איך לקרוא קר"ש.

• תלכו לעבוד, ד' יעזור שתתקנו את כל העבירות עם העבודה, ושגם יהיה לכם שפע, יהודי חייב שפע, אי אפשר לעבוד את השם בלי שפע, ורק צריך להיות חכם לדעת לעשות דברים טובים עם השפע שמקבלים.

ש. יש שנוהגים לספר בתשעה באב סיפורים ממלחמת העולם השנייה, אולי זה לא טוב שהילדים ידעו שתמיד היהודים סובלים בכל הדורות?

• ת. זה מאוד תלוי איך שאתה מספר את זה, אתה יכול לספר את זה כמו שאתה רוצה, וכמובן שהתכלית מהסיפור הוא לבטא את היופי של היהודי, לראות שאי אפשר לנתק את היהודי מהקב"ה, לא משנה כמה סבל הוא סובל, הוא חוזר להקב"ה.

• וצריך גם לספר את המציאות ש'עשו שונא ליעקב', וזה לא יעזור שינסו להתייפות לגוי ולהתחנף אליו ולהתחבר אליו, ואדרבה כשמנסים להתחבר אליו נהיה יותר גרוע, ורק כשצמודים חזק לכל מה שכתוב בתורה נושעים, וכתוב בזוהר הקדוש שברגע שמתחילה גזירה, היא כבר מתחילה להיכנס אף אצל הטובים, אבל היא מתחילה רק מאלו שמנסים להתחנף לגוי, אלו שמנסים להתערב עם הגוי, ככה היה בכל הדורות.

עבודה זרה מה.

• מיום חמשה עשר באב אנחנו מתחילים לספור את הימים לנסיעה של רבינו, מוהרא"ש תמיד היה אומר, שמחמשה עשר באב זה 'ארבעים יום' עד ראש השנה, על אף

שיש זמן שאסור לדבר, תמיד מותר לדבר, היהודים למדו שפה איך לדבר כשאסור לדבר, גם בלי לדבר כלום, רק עם היד אפשר להראות, תמתין, עוד מעט, מחר, אבא שלי, הבן שלי, הכל אפשר להראות עם היד, מראים סימן של כסף וכו', וכשאתה לא מדבר לילד, אף אם אתה מסמן לו, הוא רואה שאתה מקפיד לא לדבר בתפילה.

• וכמובן יש מקומות שאסור להראות שום תנועה ולא להגיד כלום, כשהבן שלך שואל אותך משהו באמצע שמונה עשרה, ואתה לא עונה לו כלום ולא מתייחס, אתה מעביר לו חינוך שאסור לעשות כלום באמצע שמו"ע, חוץ אם הוא מתחיל לבכות בצורה שהוא מפריע לאחרים להתפלל, ואז על פי ההלכה אתה חייב להוציא אותו החוצה אף אם אתה באמצע שמו"ע, אבל אם הוא שואל אותך באמצע שמו"ע, אבא איפה אווזים עכשיו, אתה לא מראה לו כלום, אתה לא מסמן לו עם האצבע.

ש. כשנוסעים עם הילדים ברכב בדרך הביתה בשעות הערב, יש נסיעה ארוכה, האם זה בסדר לקרוא עם הילדים קריאת שמע, או לחכות שייגיעו הביתה ולקרוא איתם במיטה?

• ת. זו שאלה מאוד יפה, והתשובה היא אדרבה ואדרבה, אבא חכם יודע שכשיגיעו הביתה לא יהיה כח לא לילדים ולא לאבא, החכם עיניו בראשו קורא איתם קריאת שמע ברכב, וזה קורה הרבה כשחוזרים מאוחר מחתונה, זה מאוד חכם אם יקראו איתם קר"ש בדרך, כשקבעו 'קריאת שמע שעל המיטה' זה לא אומר שצריך לקרוא במיטה ממש.

• כשאני הייתי מלמד, כשסיימנו עם

פשוט לוקחים גמרא ומשניות וכך עושים את ההכנה לראש השנה.

דף מט.

• שוב רואים היום בגמרא את היופי של עם ישראל, אין לנו קשר לכל סוגי העבודה זרה האלו, בני ישראל מגיעים לבית כנסת כל יום ומניחים תפילין, ואין להם קשר לכל הדמיונות האלו, מסכת עבודה זרה מביא לנו הרבה התחזקות.

• למדנו היום את הסוגיא 'זה וזה גורם', והסוגיא הזאת מחזקת אותנו, כי לפעמים בן אדם אומר, זה נכון שאני רוצה ללמוד ואני רוצה להיות ירא שמים, אבל אתמול רציתי משהו אחר, ומחר משהו אחר, יום אחד אני ככה ויום אחד אני ככה, צריך לדעת שכל עוד שיש גם רצון להיות ירא שמים, ויש עדיין נקודות טובות, יש זה וזה גורם, ולא נעשה חפצא של איסור, מידה טובה מרובה ממידת פורענות.

ש. מה עושים כשהולכים להפצה, ומרגישים שהולכים רק כי כך נהוג כאן, ולא באמת חושבים שהמטרה לקרב עוד יהודי אל השי"ת.

• ת. למדנו בסנהדרין על מסית ומדיח, שההלכה היא שהורגים אותו לא משנה אם הוא באמת התכוון לכך, או שהוא רק הסית והדיח כי כך נוהגים שם אצל הגלחים, והוא נהיה חלק מהם, מידה טובה מרובה בן אדם שהולך לקרב יהודי, לא משנה אם הוא עושה את זה כי הוא באמת חושב כך, או שיש לו בעצמו בלבולים, ברגע שהוא גורם ליהודי לעבוד את השם, הוא מגיע למדרגות הגבוהות ביותר. תספרו משהו יפה מהפצה.

דף נ.

שמי שבדוק בלוח יראה שזה ארבעים וחמש יום, לכאורה הכוונה ארבעים יום לפני הנסיעה לרבינו, משבת זה חמשה עשר באב אנחנו נספור כל יום את הימים.

• דיברתי עם ר' אלי שיעשה את הצ'ארטר מאוחר יותר ב1 בלילה, כי צריך לצאת מקריית ברסלב 6 שעות לפני הטיסה, ואז מבטלים תלמוד תורה עוד יום, לכן ביקשתי שיעשה את הטיסה מאוחר שיוכלו לקיים את הלימודים כרגיל ביום רביעי, אולי אפילו אפשר להוסיף עוד שעה תלמוד תורה יותר מכל יום... אבל אחרי זה קלטתי שהמלמדים יוצאים מוקדם יותר עם הקבוצות, ולא נוסעים עם הצ'ארטר, אולי לפחות נעשה חצי יום תלמוד תורה.

• צריך להתחיל להתכונן לנסיעה לרבינו, כבר סיפרתי אתמול את הסיפור עם הרה"ק הרבי ר' אלימלך, שהבעל תפילה הרבי ר' מגדל מרימנוב נעלם בראש השנה, ולא רצה לגשת, עד שמצאו אותו ואמר שמקובל מרבו הרבי ר' אלימלך שכל מי שניגש לעמוד חייב מיום חמשה עשר באב, ללמוד גמרא בכל יום, והיתה לו נסיעה קשה השנה ויום אחד הוא פספס.

• ואנחנו רואים מכאן איך שהצדיקים הקודמים מלמדים אותנו להכין את עצמינו לראש השנה, אני לא ידעתי מהסוד הזה לפני שהתקרבותי למוהרא"ש, אני חשבתי שכדי להתכונן לימים נוראים צריך לעשות משהו מרומם, איזה משהו עם התלהבות גדולה, כמו שר' נתן אמר, שמגיע אלול, צועקים אלול אלול ולא עושים כלום, ככה היה אצלי תמיד בערתי בחודש אלול, וכלום, אל תצחקו ממני, ככה זה היה, ומוהרא"ש גילה לי שאין מה לצעוק,

ממון בלי הצדיק, ולכן צריך את בנן של קדושים, את הצדיק שיעזור לנו, כמוכן שצריכים פרנסה, יהודי לא יכול בלי פרנסה, אבל יהודי לא צריך להיות שקוע בכסף, יש כאלו שחושבים הלוואי יהיה לי בית מלא בכסף, ואז מה יהיה? לא יהיה כלום, יהיה קצת כסף, בחורים אומרים לי שרוצים בית בלי משכנתא, ואני שואל אותם מה יהיה אז, זה סך הכל פרט אחד בחיים שיהיה יותר קל, יש כל כך הרבה דברים שצריך, צריך בריאות, צריך שמחה, צריך שלוה, צריך שלום בית, צריך חינוך ונחת, מה יעזור שיש כסף, צריך לחשוב מחשבה אחת, הלוואי שאזכור מהקב"ה בכל חיי, כך אהיה מסודר, כי מתי שאצטרך משהו אוכל לפנות אל הקב"ה ולבקש ממנו.

• חז"ל כיבדו את אביו של ר' מנחם ב"ר סימאי, ולכן קראו לו 'בנן' של קדושים, אבל כמוכן שהוא עצמו היה קדוש מאוד, כי הוא לא ידע צורתא דזווא, אני מאוד מודה למלמדים שיושבים עם הילדים בתלמוד תורה, כי כל אחד צריך להתייגע, ולכל אחד יש כסף... לכל אחד חסר רק קצת בכל חודש, תסתכלו אחורה ותראו שהצלחתם לשלם שכירות ומשכנתא וחשמל כל השנים, ואתם לא יודעים איך תשלמו בחודש הבא, ככה זה עובד כבר שנים ארוכות, הקב"ה ברא כך את עולמו, השאלה היא מה עשו בין כך ובין כך, המלמד ישב בינתיים עם הילדים ולימד אותם שיש הקב"ה בעולם, לימד אותם קצת הלכות, קצת קדושה, דברים שנשארים לעולם. יש משהו לשאול? את השאלות הטובות תשאיר לליל שישי.

• למדנו היום על 'מרקוליס', ואמרו כאן שזה כמו צורת 'סגול', ורבינו מדבר מסגול, זה גם מובא בתיקוני זוהר, שאצל המקומות הלא טובים צורת סגול כלפי מעלה, שתי נקודות למטה ונקודה אחת למעלה, והצדיקים מהפכין את הסגול, ששתי הנקודות למעלה, ונקודה אחת למטה, רבינו אומר שיש דרשנים שמדברים דרשות יפות, יש שתי נקודות למטה, אבל למעלה לא נשאר כי אם נקודה אחת, אפשר להגיד שב"ה שהגעתי לבית מדרש לשמוע דרשה, ב"ה רציתי להשתנות רציתי לשמוע משהו טוב, אבל יש צדיקים שלמטה יש להם נקודה אחת, הם לא נותנים דרשות גדולות, הם אומרים לאנשים לעשות משהו קטן, ובסוף למעלה יש שתי נקודות, יש משולש שהחלק הרחב למטה אבל למעלה יש רק נקודה כחוט השערה, אבל יש צדיקים שהמשולש הפוך, למטה זה נקודה קטנה, מה הם כבר אומרים, קצת ללמוד קצת לשמור שבת קצת להניח תפילין, אבל זה מתרחב כלפי מעלה ונהיה דבר גדול.

• הע"ז מרקוליס גם בנויה בצורה כזאת, שלמטה זה רחב, שתי אבנים, ולמעלה יש אבן אחת, למעלה זה מתקצר, זה נראה למטה משהו גדול וחשוב, אבל אין שם כלום, יש פסוק בתהלים 'ודבר פי בצר לי', מוציאים דיבור קטן כשצר ובסוף נהיה משהו גדול, רבינו אמר שזה סוד של שופר, שבהתחלה זה צר ובסוף נהיה רחב, יהודי רואה שהוא לא יכול להגיד כלום, שיגיד מילה אחת טובה, רבש"ע אני רוצה להיות טוב, ובסוף כבר יהיה מזה משהו גדול למעלה.

• למדנו היום על בנן של קדושים שלא מסתכל בצורתא דזווא, רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ג, שאי אפשר להינצל מתאוות

ש. ראש הישיבה סיפר על אברך שהיה לבוש קצת מוזר כי אשתו ביקשה ממנו, האם זה לא נחשב לכבוד את האשה, מה עושה מישהו

• לא משנים את הלבוש בגלל שהיא מבקשת, חוץ אם אתה רוצה בכלל להתחיל לערער על כל הלבוש למה צריך ללכת עם כובע ועם חליפה, ואז אם תמשיך להיות חכם אתה יכול ליפול לגמרי, כי אז מגיע השאלה מי אמר בכלל שצריך ללכת עם כיפה, אני מדבר ליראי השם שרוצים ללכת כמו שהצדיקים אמרו, ואם היא מבקשת לשנות את הלבוש, מדברים איתה יפה, קונים גלידה ופופקורן, ומדברים יפה, לא מצייתים לאשה, מצייתים לצדיקים ולתורה.

ש. ומה קורה במקרה הפוך, שהבעל רוצה שהיא תשנה משהו בלבוש?

• ת. אותו דבר, אם הבעל רוצה ח"ו לקחת את האשה מהקב"ה, אין בזה את הכלל של 'איזהו אשה כשרה העושה רצון בעלה', הכלל הזה נוגע כשהבעל רוצה לטייל ולבלות ולחיות בצורה מסויימת, היא עושה את רצונו, היא אשה כשרה ומוכנה לבעלה, אבל אם הוא ח"ו אומר לה לפרוץ גדר צניעות, ולקצר מלבושים ח"ו, אסור לה לשנות, אבל היא צריכה להיות מאוד חכמה, לא להגיד לו שאסור, אלא אומרים לו, שמתביישים ללכת כך, אצלינו מלמדים את הבנות הגדולות בבית ספר איך לדבר כך ומה לעשות אם הבעל יבקש לשנות את הלבוש, לא מזלזלים ח"ו בבעל להגיד שהוא פחות חשוב, אלא להגיד שמתביישים או שמפחדים מהאמא וכדומה, כי הבעל צריך להרגיש הכי חשוב בבית, ואפשר קצת לשחק עם זה, להראות לו כאילו שמקצרים וכו', זה סך הכל שגעזן של תקופה עד שהוא יגרוס המון משניות.

• כשבעל אומר לאשתו לבוא איתו לחוף ים מעורב, הרי זה איסור נורא של גילוי עריות, אסור ללכת לשם, גם

שאשתו מבקשת ממנו להתלבש כך?

• ת. ראיתי את האברך ולא הבנתי למה הוא לבוש כל כך מוזר, הרי אני מגיע מאותו מקום שהוא מגיע, והוא אמר לי שאשתו ביקשה, והוכחתי אותו על כך, שלא צריך לציית לה לכל דבר, ועכשיו שואלים אותי כאן מה לעשות, ואני שואל בחזרה, מה השאלה בכלל, אני לא מבין את השאלה.

• יש הרבה סיפורים אצל הליטאים ששאלו את ר' חיים כל מיני שאלות, הוא תמיד היה עושה את עצמו כאילו שהוא לא מבין את השאלה, היו שואלים שמציעים שידוך אבל הבחורה לא מסכימה על זקן, ור' חיים עונה שהיא צודקת, בחורה לא הולכת עם זקן ושתיוזהר לא לשתות יין הבדלה, והם ממשיכים לשאול שזה שידוך כל כך טוב וחבל שזה יפול על זה, והוא ממשיך לעשות את עצמו כאילו שהוא לא מבין בכלל את השאלה, בטח שנשים לא הולכות עם זקן, אותו דבר אני יגיד לך, אני לא מבין את השאלה.

• צריכים לציית להקב"ה, ועושים את מה שהקב"ה אומר, ולאשה מדברים מאוד יפה, ועם הרבה דרך ארץ, ואם היא רוצה שולחן מסויים במטבח ובסלון, מצויין, אבל אסור לציית לכל דבר, חז"ל כבר מדברים מזה בבבא מציעא, שמצד אחד כתוב ההולך בעצת אשתו נופל לגיהנום, ומצד שני כתוב אם אשתך נמוכה תתכופף אליה, וחז"ל עונים שאם זה נוגע בעבודת השם, אסור לציית, עושים מה שהקב"ה אומר, אבל אם זה מגיע לענייני הבית, אז עושים מה שהיא רוצה, היא רוצה את השולחן בצורה כזאת שיהיה.

ש. מה עושים אם האשה פוגעת בבעלה, איך הוא צריך להסתכל על זה, האם לחשוב שזה העבירות שלי ושד' ימחל לי, או להגיד לה אני לא מסכים שידברו אלי כך?

• ת. זו שאלה טובה, אבל התשובה היא גם וגם, צריך לדבר איתה על זה, ולהסביר לה שזה כואב, ובינתיים זה לוקח זמן עד שהיא תשתנה, ולכן בינתיים יודעים שזה תיקון עבירות.

• אבל בשאלתך שאלת האם להגיד לה 'אני לא מסכים שידברו אלי כך', אני חושב שיש דרך אחרת איך להגיד את זה, אומרים 'הדרך איך שאת מדברת אלי פוגעת בי, אני מרגיש שאת מזלזלת בי', לא לדבר עליה אלא לדבר עליך, תגיד שלך זה כואב.

ש. יש את הסיפורים שראש הישיבה מספר על הרה"ק הרבי ר' זושא שאשתו פגעה בו, מה אנחנו יכולים ללמוד מזה לעובדא ולמעשה?

• ת. כמובן שלתחילה מדברים איתה ומבקשים יפה, אבל אם זה לא קורה, לא מפרקים את הבית, מקבלים את הכל באהבה, אני לא יודע אם אני יכול להגיד את זה אבל לא היה אז את הספר 'אשר בנחל', מוהרא"ש אמר לי, חבל שלא היה לי אשר בנחל, הוא סיפר שכשהוא התחתן הוא לא ידע שלהקשיב לאשה זה עבודת השם, הוא רק רצה לשבת וללמוד שמונה עשרה שעות ביום, וכשהיא נכנסה להגיד משהו, הוא המשיך ללמוד, ואם היה לו אשר בנחל הוא היה רואה שצריך לסגור את הספר ולהקשיב לה ולדבר איתה, ואחרי זה להמשיך ללמוד, ומוהרא"ש אמר לי שהוא משלם מחיר על זה שהוא לא ידע בהתחלה איך להתנהג, יש לנו מתנה כל כך טובה מן השמים, שיש לנו את הספר 'אשר בנחל', ולכן

לאשה לבד אסור ללכת, לשם, ואם היא תענה לו בפנים שזה גילוי עריות, יהיה כאן אש וכל הבית יתפרק, לכן היא צריכה לענות בחכמה שהיא לא מרגישה בנוח עם זה, והיא לא מרגישה טוב וכדומה, הבעל נוסע איתה לחופשה לאיזה מקום, ואז הוא מציע ללכת לרקוד במקום אסור, היא צריכה עם חכמה יתירה להגיד שאין לה כח לזוז.

• יש אנשים שכותבים ספרים לבעל וכתוב שם רק לגברים, ואחרי זה ספרים לנשים וכתוב שם רק לנשים, מוהרא"ש היה כותב את שניהם והיה נותן לכולם להסתכל בכולם, כי לשניהם היה אומר אותו דבר, הוא כתב קונטרס לנשים 'כבוד הבעל', ושם הוא כותב שגברים צריכים כבוד ואסור לפגוע בהם, ואחרי זה כתב לגברים 'כבוד האשה', שאסור לפגוע באשה, וצריך לדבר אליהם יפה.

ש. מוהרא"ש עצמו הניח את הפאות למעלה כשאשתו ביקשה?

• ת. כי היא הגיעה מבית אחר, ואי אפשר היה בכלל לעשות את השידוך רק בצורה כזאת, ואחרי כל הדרשות שאני נותן שלא לשנות את הלבוש, צריך לשמוע דרשה נוספת, שאם הבעל מבין שהולך להיות כאן גט, ואין דרך אחרת לחיות יחד, אז משנים את הלבוש, אין מה לעשות, חז"ל אומרים 'התינוח בדאיכא אבל בדליכא מאי איכא למימר', כל זה שאמרתי שלא משנים את הלבוש, זה כשהאשה גם מבינה שהבעל לא צריך לשנות את הלבוש, והיא לא תברח מהבית בגלל הלבוש שלו, אתם צריכים לדעת שדברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר, ולא מפרקים את הבית בגלל דבר כזה.

עבודה זרה דף נא.

• כשלומדים מסכת עבודה זרה נהיים בשמחה, כי כל פעם כשיהודי מתבונן בעצמו הוא חושב מה יהיה איתו הוא כל כך רחוק מהשי"ת, אבל רואים כאן כמה אנחנו רחוקים מכל הטומאות והעבודות, וזה, וכל כך ברור לנו שיש השי"ת בעולם, וברור לנו שכל מה שכתוב ב"ג אני מאמין, הם אמת לאמיתה, ונכון שפתאום יש לנו איזה כעס, ואיזה ראייה אסורה, ואנחנו בוודאי חייבים לשוב על זה בתשובה, אבל אנחנו דבקים באמונה בהשי"ת.

• סוף השנה קרב ובא, זה זמן לעשות חשבון הנפש, אנחנו כבר אווזים בשבת נחמו, והנה כבר שמחת תורה, זה נכון שבעיקרון אנחנו עדיין בשבת נחמו, אבל מיד אחרי זה מגיעים הימים טובים... זה נובע מהחינוך שקיבלתי, כך ראיתי אצל סבא שלי הרה"ק מקארלסבורג, אני זכיתי לשמש אותו, הוא היה צדיק וירא שמים, ומשבת נחמו הוא היה אומר להזדרז בסעודות שבת כי מתקרבים לימים הטובים, הוא רק רצה לחזור לספרים שלו, והוא היה חי עם הימים טובים, וכשעושים חשבון הנפש בימים אלו, אפשר להישבר כשרואים כמה אנחנו רחוקים, לכן אנחנו מתחזקים עם מסכת עבודה זרה, ב"ה שאין לנו שייכות עם מרקוליס ושאר טומאות ועבודה זרה.

ש. יש אנשים שאומרים מה אתם מתלהבים מכל דבר, למה רצים אחרי בשר ודם, זה כמו אלו שרצו אחרי מרקוליס?

• ת. האם האנשים שאומרים כך, אומרים את זה גם כשמישהו מתלהב מהפוליטיקה בממשל, או ששם זה בסדר, זה אנשים משכילים שלא

כשיש את העצות האלו, לא בטוח שצריך להגיע למצב של סבל כפי שעבר הרבי ר' זושא.

• אני זוכר בתחילת ההתקרבות, מאוד התחברתי לדרך הלימוד, וזה מה שעשיתי כל היום, לא הכרתי אף אחד בהיכל הקודש, ישבתי בפינה וגרסתי יום ולילה, היום אני נותן דרשות ומקבל קהל, ומדבר עם אנשים, והרבה אנשים שלא דיברתי איתם אז כי למדתי כל היום, היום הם כבר לא מדברים איתי... והגיע אלי יהודי ואמר לי, מוהרא"ש ביקש ממני שאני ידבר איתך קצת ולראות אם מפריע לך משהו, אבל אתה לומד כל היום ואני לא רוצה להפריע לך, ואז הוא אמר לי משפט כזה 'אני מקווה שכשאשתך נכנסת לדבר איתך אתה כן עוצר לענות לה', המשפט הזה היה מאוד חשוב בשבילי, כי התחלתי לשמוע שאשה זה עבודת השם, אבל לא ידעתי איך זה נכנס באמצע הלימוד, אני פשוט ישבתי וגרסתי מסכת אחרי מסכת, אני לא למדתי 95 דף ליום כמו ר' משה, אבל למדתי בערך 60 דף גמרא ליום, וסיימתי כל שבוע כל ששה סדרי משנה.

• ויש עוד נקודה חשובה, אם אתה רץ אחרי אשתך, אתה נהיה אצלה בזוי ומבוזה, זה טעות שהרבה עושים, אני מקווה שהבנתם על מה אני מדבר, ואיך מסתדרים עם זה, רק על ידי התבודדות, תבקשו על זה מהקב"ה, התבודדות היא מעלה עליונה מהכל, היום לפנות בוקר אמרתי להקב"ה, רבש"ע אין לי דיבורים, אני פשוט יצאתי לטייל איתך קצת, אין לי מה להגיד לך, אני רק רוצה לספר לך שהחיים שלי עוברים ככה כמו שהם, אני מאוד רוצה ללמוד ולהתפלל, ואני לא מצליח, רבותי חייבים להתבודד, התבודדות היא מעלה גדולה מהכל.

שיבדוק מה יש לו בידיו, מה הוא מקבל שם, האם יש לו תורה ויראת שמים.

למדנו על כיס של מעות שקשור ותלוי בצווארו שזה עבודה זרה, או מונח בכיס, שזה עבודה זרה, כסף יכול להיות דבר טוב אבל זה קשור לו בצווארו והוא מדבר מזה כל הזמן, או שמניח בכיס, וחושב שאם יחביא כסף בצד, זה יעזור לו מתישהו זה עבודה זרה.

רבינו אומר בספר המידות לא להיכנס לבית שיש בו צלם, הרבה פעמים אני נכנס למונית ואני רואה שיש שם 'שתי וערב', אני כל הדרך חושב מדברי רבינו, האם מונית זה בית, והאם זה נחשב לצלם, הרי הוא לא משתחוה לזה, זה רק מזכיר לו את הצלמים שיש לו בבית, כמה אנחנו צריכים להיות בשמחה שאנחנו נקיים מזה, המחשבה שלנו נקיה וטהורה ואנחנו יודעים בבידור, שהקב"ה ברא את העולם ומנהיג את העולם, ואם כעסנו וצעקנו נעשה תשובה על כך, אבל בינתיים נשמח 'שלא עשני גוי'.

ש. אם הולכים לקבל עונש על כל עבירה שעושים, האם יעזור לי שאני נזכר מזה שאני יהודי, הרי אדרבה, בגלל שאני יהודי אני יענש על כל מה שחטאתי, איך אני יכול להיות בשמחה עם זה שאני יהודי?

ת. זה שאני נשבר כשאני חושב שאני רחוק מהשי"ת, זה לא בגלל שאני חושב על עונשים שאני מקבל, אלא כי אני רוצה להיות יהודי, רבש"ע מה יהיה איתי, אני רוצה להיות ירא שמים, ולכן אני מתחזק עם זה שאני מאמין בהקב"ה, ואף אם נחשוב כמו שאתה חושב, שנגיע לגיהנום, הרי אחרי הגיהנום בסוף נגיע למשהו טוב בזכות זה שיש לנו אמונה,

רוצים שילכו אחרי צדיקים, רבינו מאוד רצה שילכו ליראי השם לשמוע מהם פשטות היהדות, יש אברכים שמולהבים אחרי אילן מאסק, בן אדם חסר דעה, הרי אם לא היה לו כסף אף אחד לא היה מסתכל עליו, יש אברכים שמולהבים אחרי סגן הנשיא, אומרים שהוא מיושב וכו', ויש כאלו שמולהבים אחרי המושל של פלורידה אני כבר לא זוכר את השמות, הוא נהיה מזכיר מדינת ארה"ב, ואת זה מותר, ורק אם משהו רץ אחרי ירא השם אומרים לו שהוא מרקוליס.

זה נובע מאנשים שרוצים לחיות בהפקרות ולא רוצים שאף אחד יגיד להם מה לעשות, ואז אומרים שפלוני עושה עבודה זרה, וכך יוכלו להמשיך ללכת עם סמארטפון, הרי כל הרבנים אומרים שאסור להחזיק סמארטפון, מה אתה צוחק מרבנים, איך אתה אומר שקודם שהרבנים יבדקו את עצמם וכו', איך יהודי בכלל יכול ללכת עם סמארטפון פרוץ בלי שום סינון וזה לא יהיה איכפת לו בכלל, ושאף אחד לא יגיד לו מה לעשות, ואז הוא אומר שהרבנים הם מרקוליס, ואילו הפוליטיקה ששומעים כל היום זה בסדר, צריך מאוד להיזהר מהאנשים האלו.

אברך יכול ללכת עם שטריימל וקפוטת וכל הלבוש החסידי, ויש לו מכשירים פרוצים, והוא מבין שאסור לרבנים להגיד לו מה לעשות, ושהם יבדקו את עצמם קודם, רבונו של עולם, הרי אם הם היו בזמן חז"ל הם בוודאי היו אוכלים חלב עכו"ם כי היו מגיעים להחלטה שהרבנים לא יודעים ושהרבנים יבדקו את עצמם ושלל יגידו להם מה לעשות.

אבל אפשר להגיד לאדם שנמצא במקום מסויים ולא מרוויח כלום,

שנותן לי להמשיך הלאה בחיים, זה לא משהו שכלי, זה הרגשה שהיצר שולח לאדם כדי להפיל אותו, ואומר לו כמה הוא רחוק מהשי"ת, והוא רוצה לקחת ממנו את כל הכוחות, רבינו אומר שמרגישים ברגעים אלו שאין כח לזוז, אי אפשר להרים את הידיים מכבידות, ואז מכניסים מחשבה קטנה, אני יהודי, אני מאמין בהקב"ה, לכל הפחות יש לי את זה שאני מאמין, ואז אפשר להמשיך הלאה, כי הרבה פעמים חושבים הנחתי תפילין, ואז אומרים לעצמינו האם זה נחשב בכלל להניח... הרי יש לי מוח מזוהם, אסור להניח על גוף שאינו נקי... פשוט לא מוצאים עם מה להתחזק, וחייבים להתחזק עם האמונה, אני מאמין שיש הקב"ה בעולם.

• נתתי השבוע דרשה מאוד חזקה בענייני קדושה, כמה צריך לשמור על הילדים בשבת אחה"צ, ואנחנו צריכים להיות בשמחה גדולה שאנחנו יכולים לדבר דיבורים כאלו יפים בינינו, כי אחרים אומרים שצריך לזרוק את כל הגליונות שלנו וצריך לקרוע את הכל ולהפסיק כבר עם החיזוק על קדושה, ולא מספרים כלום ממה שקורה באמת בבתי ישראל, כמה אנחנו צריכים להודות להקב"ה על זה שאנחנו יכולים לדבר מזה, האם חשבתם פעם להודות על כך להקב"ה.

עבודה זרה דף נב.

• היתה לי התחזקות מאוד גדולה אתמול בשיעור ליל שישי, שאבתי מזה חיזוק גדול, לדבר יפה בבית, לא להטיל אימה יתירה בבית, כמה צריך להודות שיש לנו רבי שנותן לנו עצות כאלו, הרי באף מקום לא אומרים דרשות כאלו, אף אחד לא נעמד להגיד בדרשה, שצריך לדבר יפה

רבינו אומר שהיה צדיק אחד שמאוד התחזק במה שחז"ל אמרו שכתות הרשעים ישרפו ויניחו את האפר תחת כפות רגלי הצדיקים, והצדיק הזה אמר אני חשבתי שלא יהיה ממני כלום, אבל עכשיו אני רואה שלכל הפחות אהיה אפר תחת רגלי הצדיקים.

• אבל באמת זה הרבה יותר מזה, זה לא משנה מה אני חושב ומה אתה חושב, כי ברגע שיהודי שבור, הוא לא יכול לעשות כלום, הוא נשאר איפה שהוא נשאר, והוא חייב לחפש בעצמו נקודות טובות, כדי שיכול להתקדם, ואז הוא חושב איפה אני מתחיל לחפש משהו, מה יש לי כבר, אבל עם האמונה אפשר תמיד להתחזק, יש לי אמונה בהקב"ה, ולכל הפחות אני לא עובד למרקוליס.

• יש שאלה ידועה בין הפוסקים, למה אנחנו מברכים כל יום 'שלא עשני גוי', בצורה שלילית, למה לא מברכים 'שעשני יהודי', יש הרבה תשובות על זה בפוסקים, אבל מוהר"ש ענה תשובה מאוד פשוטה ושנוגעת בנקודה, כי אם יהודי היה צריך לברך 'שעשני יהודי', הוא לא היה יכול לברך כך בכל יום, כי היה חושב שהוא לא יהודי כראוי, לא לזה מתכוונים כשמברכים שעשני יהודי, אבל כל אחד יכול להגיד על עצמו בפה מלא, אני לא גוי, ברוך שלא עשני גוי, ועם זה אפשר מאוד להתחזק.

• אני מדבר ברבים את הדברים הפרטים שעוזרים לי להתחזקות, כי אולי משהו ממכם יוכל גם להתחזק מזה, יש זמנים שאני רואה את עצמי שאין לי כלום, ואני כל כך נשבר מזה, ואין לי שום דבר עם מה להתחזק, אני מתחזק רק בזה, ברוך השם שיש לי אמונה ואני מאמין בהקב"ה, וזה מה

על אשתו, אמרתי לו שאני יכול לעזור לו, שהוא ילך כל יום להתבודד על זה, אבל כל יום, ושלא יפסיק אחרי כמה ימים, שלא יחשוב שהתפייס וזהו, זה משהו שאסור להיות, אסור לצעוק על האשה, אף לא פעם בשנה, כלום.

• אני מסיים את השיעור מוקדם, כדי שיוכלו לגייס צדקה למוסדות, ובעז"ה בשבוע הקרוב לא תתקיים שיחות אחרי השיעור, כדי שיוכלו לסייע למוסדות, שכל אחד יהיה לו חלק בגיוס צדקה.

בבית, אולי אומרים את זה פעם אחת בחיים, זה לא מספיק, צריך לשמוע את זה לכל הפחות פעם אחת בשבוע.

• אני כל כך נהניתי מהסיפור שסיפרתי אתמול שהאברך הגיע לבכות אלי שהוא צועק על אשתו, והוא ביקש עזרה, ואני יודע מזה כבר כמה שנים מהצד השני, והוא לא ביקש עזרה עד היום, וכל הזמן דיברתי איתו רק בכלליות, ואחרי כל כך הרבה דרשות הוא הגיע בעצמו לבקש עזרה, הוא התחיל לשים לב שהילדים הקטנים שלו בורחים ממנו אחרי שהוא צועק

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com